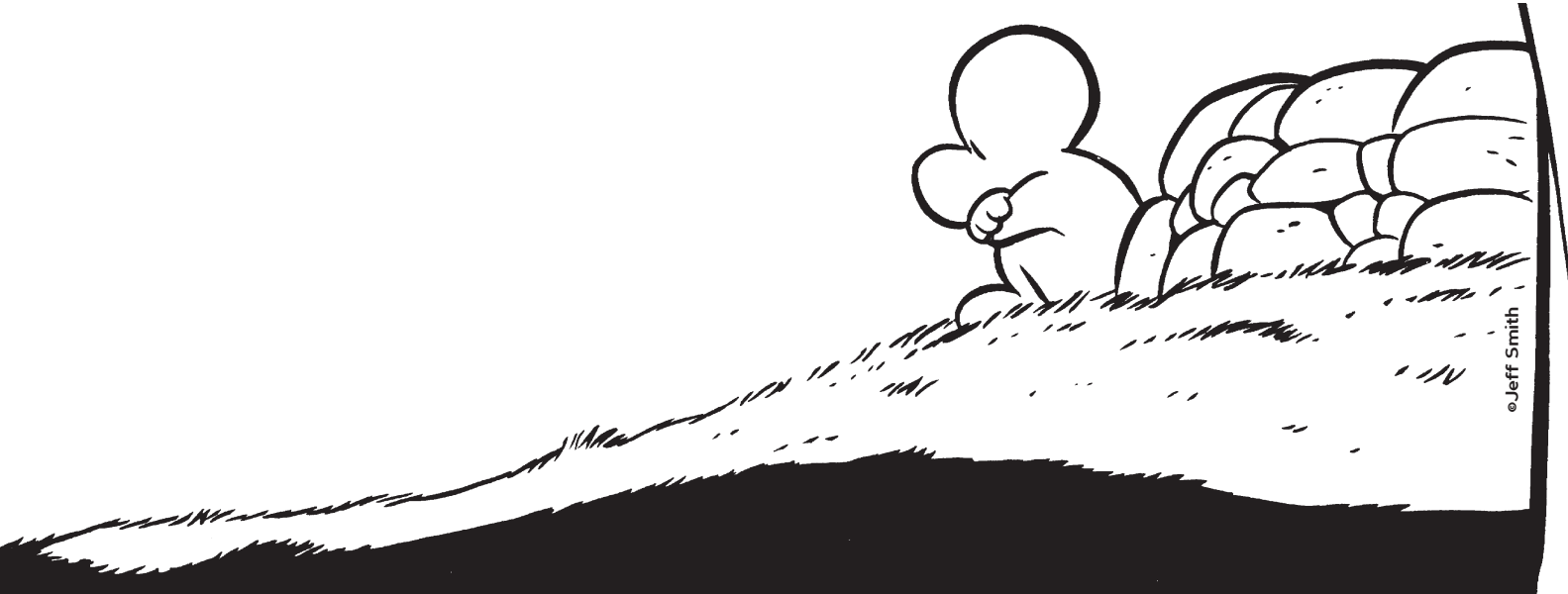
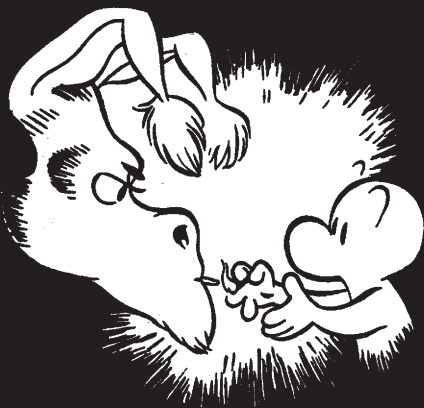

Saaga päättyi, uusi alkaa

Luupäiden luoja ei lepää laakereillaan

© Jeff Smith

Vesa Kataisto, Otto Sinisalo

Jännetuppitulehduksen vaivaama Jeff Smith ja hänen vaimonsa Vijaya Ijer eivät antaneet jetlagin painaa, vaan kertoilivat kohta Suomeen saavuttuaan Sarjainfolle viimeisimmät uutisensa. Kolmen trilogian setti Luupäitä on viimein valmis. Lisää tarinoita Bonevillestä on luvassa, ja parhaillaan Smith käynnistelee Kapteeni Ihme -projektia. Ihmekös sitten, että piirtäjän käsi oli väsynyt.

Smithin Luupäät-sarjakuvan viimeinen osa julkaistiin Yhdysvalloissa viime toukokuussa. Koko sarja on koottu hiljattain yksien kansien väliin yhdeksi massiiviseksi kokoelmakirjaksi. Kaksisitoistavuotinen urakka on ohi. Onko reilua luonnehtia Luupäitä Jeff Smithin elämäntyöksi?

”Toistaiseksi”, Smith nauraa.

Idea pitkästä, eppisestä sarja-

kuvasta on ollut tekijän mielessä jo pitkään.

”Lapsena halusin lukea pitkän, romaaninomainen sarjakuvan, mutta sellaisia ei ollut saatavilla. Halusin tehdä sellaisen. Kun aloin piirtämään Luupäitä, huomasin tässä olevan mahdollisuus kertoa tuollainen pitkä tarina sarjakuvassa.”

Luupäiden alkutaival ei ollut kunnianhimoisista tavoitteista huolimatta ruusuinen. Mainosanimaatioita työstänyt Smith harkitsi päivätyönsä lopettamista omistautuakseen projektille.

”Kun kerroin Vijayalle aikeistani, hän vaati minua laatimaan julkaisu-suunnitelman. Päätimme julkaista kuusi numeroa ja katsoa sitten, kannattaako sarjaa jatkaa. Ensimmäiset numerot myivät katastrofaalisen huonosti. Kolmentuhannen kappaleen painoksesta myytiin hädin tuskin kolmannesta. Bone eli Luupäät sai kuitenkin hy-

Jeff Smith kertoi tulevista suunnitelmistaan Suomessa käydessään.

viä kritiikkejä ja nelosnumeron kohdalla myynti kääntyi nousuun. Aloin piirtää Luupäitä kokopäivätoimisesti ja aiemmin tietokonealalla työskennellyt Vijaya keskittyi sarjan julkaisupuoleen.”

Smith kasvoi tekijänä 12-vuotisen projektinsa aikana. Samalla varttuivat lukijatkin.

”Olen saanut kirjeitä lukijoilta, jotka ovat seuranneet Luupäitä alusta asti. Jotkut vuosikymmen sitten lukemisen aloittaneet lukevat sarjakuvaa nyt omille lapsilleen.”

”Rakenteeltaan Moby Dickin tarina on samankaltainen kuin Luupäät: pitkään aikaan ei tapahdu mitään, mutta sitten juoni etenee nopeasti.”

Luupäiden viimeinen osa on verrattain väkivaltainen. Kun hyvän ja pahan voimat kohtaavat tarinan päättävässä taistelussa syntyy kasapäin ruumiita ja monet sarjan pitkäaikaisista hahmoista päätyvät manan majoille. Sarjakuva kaikenikäisille?

”Viimeinen osa on tietoisesti teemoiltaan vahvempi ja pimeämpi. En voinut kaunistella sotaa ja teeskennellä etteikö se ei olisi väkivaltaista.”

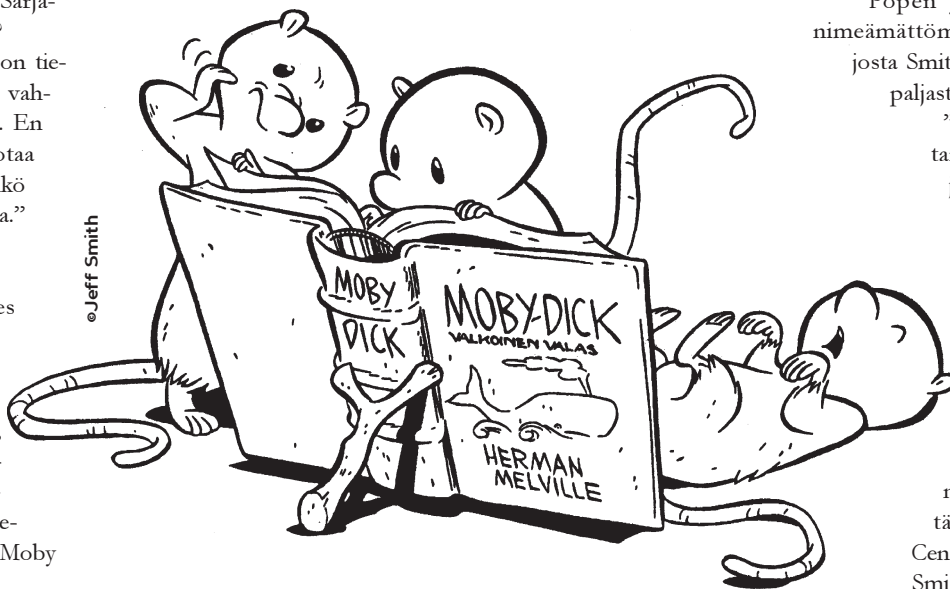
Smith listaa suurimmiksi vaikuttajikseen Charles Dickensin, Mark Twainin, Marxveljekset ja tietysti Herman Melvillen, jonka Moby Dick – romaaniin Luupäissä viitataan yhteen. Mutta miksi Moby Dick?

”Aina kun yritin kertoa Vijayalle Moby Dickista, hän kyllästyi heti”, virnistää Smith.

”Moby Dick on kirja täynnä symboliikkaa ja sitä käytetään Luupäissä symbolina. Minusta se oli juuri aiheeseen sopivaa. Rakenteeltaan Moby Dickin tarina on samankaltainen kuin Luupäät: pitkään aikaan ei tapahdu mitään, mutta sitten juoni etenee nopeasti.”

Kokonaisuuden keskiössä ovatkin tarinan sijasta hahmot.

”Tarinan juoni on olennaisen tärkeä, mutta pohjimmiltaan Luupäät on hahmo-vetoinen tarina. Carl Barksin luomat seikkailut inspiroivat minua. Halusin tehdä erittäin pitkän Roope Anka –tyylisen sarjakuvan, jossa päähenkilöt kuitenkin kasvavat ja kehittyvät. Luupäähahmot eivät juuri muutu tarinan aikana mutta sarjan ihmis-hahmot kasvavat. Luupäät edustavat aina samanlaisena pysyvää lasta lukijassa, ihmis-hahmot puolestaan aikuista, joka joutuu

©Jeff Smith

muuttumaan.”

Vaikka Luupäät onkin valmis, ei Smith aio jäädä lepäämään laakereillaan. Smithin kirjoittama ja piirtämä uusi, neliosainen Captain Marvel –minisarja ”Monster Society of Evil” DC Comicsilta on tuloillaan. Luupäät on Smithin oman Cartoon Books -yhtiön julkaisema, mutta Kapteeni Ihme on perinteinen supersankarisarjakuva suuralle kustantamolle. Billy Batson on ruipelokoulupoika, joka muuttuu punatrikoiseksi Captain Marveliksi lausumalla taikasanan ”Shazam!” Aikanaan Teräsmiehen humoristiseksi vastineeksi luotu Ihmekapteeni ei huvittanut DC:n lakiosastoa, joka keplotteli sarjan oikeudet Etsiväsarjat Oy:lle väittämällä Kapteeni Ihmettä Teräsmiehen plagiaatiksi. Smithin tyyliin sarjan vinkero maailma soveltuu varmasti mainiosti.

”Minulla ei ole mitään keikkatöitä vastaan. Se on varteenotettava tapa tehdä elantonsa. Pidän Kapteeni Ihmeestä lapse-

na, joten sarjaa on ollut hauska tehdä.”

Kapteeni Ihmeen jälkeen Smith aikoo palata tekemään sarjakuvia omalle yhtiölleen. Vuonna 2006 Cartoon Books julkaisee Smithin ja Paul Popen yhteisen, vielä nimeämättömän sarjakuvan, josta Smith ei vielä paljoa paljasta.

”Sarjakuva oli tarkoitus julkaista jo aiemmin, mutta projektia päätettiin lykätä ennen 9/11 –terrori-iskuja kirjoitetun tarinan takia. Tarinassa joukko uskonnollisia fanaatikkoja räjäyttää World Trade Centerin.”

Smith ja Pope piirtävät teokseen kumpikin omat sarjakuvansa.

”Yhteistyö Paulin kanssa on ollut hedelmällistä. Olemme molemmat vaikuttaneet toistemme tyyliin.”

Työ Luupäiden kanssa ei lopu sekään. Tekeillä on väritetty versio sarjakuvasta, jonka julkaisee Scholastic-kustantamo osana uutta, nuorille lukijoille suunnattua sarjakuvalinjaa. Scholastic on Yhdysvaltojen suurin lastenkirjojen kustantaja, joten lisänäkyvyyttä on luvassa niin Luupäille kuin Smithillekin. Sarjakuvan värytyksestä vastaa Smithin vanha yhteistyökumppani Steve Hamaker.

”Alun perin olin ideaa vastaan. Puhuin kuitenkin asiasta ystäväni Art Spiegelmanin (Maus-sarjakuvan piirtäjä) kanssa, ja hän vakuutti minut hankkeen mielekkyydestä. Hän sanoi minulle, ”Jeff, Maus on kertomus holokaustista, sen kuuluu olla mustavalkoinen. Luupäät on satukirja, sen kuuluu olla väreissä”, Smith kertoo.

©Jeff Smith